

юридичну структуру засобів; 4) передбачати деталізацію облікових об'єктів за матеріальними категоріями, господарськими процесами і ліквідністю майна; 5) пристосована до подальшої деталізації рахунків і їх послідовному укрупненню [4,с.130].

Рахунки – це один із елементів методу бухгалтерського обліку, спосіб групування і поточного відображення за певними ознаками наявності та руху засобів підприємства і їхніх джерел та господарських процесів. Усі класифікації рахунків носять умовний характер і зміна точки зору на класифікаційну ознаку, навіть в рамках заданої класифікації, дозволяє відносити практично кожний рахунок до різних класифікаційних груп. Тому не випадково, що проблема класифікації була і залишається однією з найбільш дискусійних методологічних проблем сучасної науки.

Список використаних джерел:

1. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік: Основи теорії та практики [Текст]: підручник / А. Г. Загородній, Г. О. Партин, Л. М. Пилипенко. – 2-е вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2009. – 422 с
2. Бухгалтерський облік та оподаткування [Текст] : Навч. посібник / За ред. Р.Л. Хом'яка, В.І. Лемішовського. – Львів: Бухгалтерський центр —Ажур!, 2009. – 1112 с.
3. Бухгалтерський облік для економістів і правознавців [Текст] : Навч. посіб. / За заг. ред. Ю. А. Кузьмінського. – К. : КНЕУ 2007. – 648 с.
4. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит. / Вид. 2-е, доп. і перероб. - Житомир. ЖІТІ, 2000. – 640с.
5. Теория бухгалтерского учета: Учеб. пособие для вузов / Под ред. проф. Н.П. Любушина. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. - 312 с.
6. Л. Пачоли. Трактат о счетах и записях. М.: Финансы и статистика, 1994.
7. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: в двох частинах. Ч.1: 2-е вид.; доп. і перероб. – Житомир: ПП «РУТА», 2001. – 512 с.; Ч.2: 2-е вид.; доп. і перероб. – Житомир: ПП «РУТА», 2001. – 512 с.
8. Алборов Р.А. Основы бухгалтерского учета. – М.: «Дело и Сервис», 2002, - 203с.

N. Hunting. Accounts accounting: problems of definition of concept and classification.

Summary

Investigated accounting, which includes the entire technology information process, covering the process of detection, measurement, registration, accumulation, synthesis, storage and transmission of information on the activities of enterprises, organizations and institutions for external and internal users for decision-making

Key words: *accounts, accounting, business operations.*

*Науковий керівник: Дубініна М.В., д-р екон. наук,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

Пендлишак І.О.

*Здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна
irina.pendlishak@gmail.com*

ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ ПОДВІЙНОГО ЗАПИСУ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Дослідили сутність економічного аспекту подвійного запису в системі бухгалтерського обліку, розкрили значення бухгалтерських проводок, бухгалтерських відомостей.

Ключові слова: бухгалтерський облік, подвійний запис, бухгалтерські проводки, рахунки, господарські операції.

Бутинець зазначив: «Для кожного етапу розвитку суспільства характерна своя система обліку і, в міру ускладнення функціонування суспільства, ускладнюється облік»

Бухгалтерський облік є основним джерелом облікової інформації, і тому глобалізація та інтеграція сучасного суспільства, які сприяли формуванню принципово нових вимог до інформатизації як суспільства в цілому, так і системи управління суб'єктів суспільних відносин зокрема обумовили необхідність його вдосконалення. [1]

Система рахунків простої бухгалтерії, які умовно фіксували зміну і рух засобів, дозволило встановити систематичне спостереження за такими величинами, як капітал і прибуток. Рахунки надали бухгалтерам можливість перейти від простого грошового обліку до обліку всіх об'єктів і операцій у грошовому вираженні.

Історія подвійної бухгалтерії – це історія її прояву в мінливому господарському середовищі. Ставши невід'ємною частиною бухгалтерського обліку, вона перетворила його на струнку систему, яка полегшує контроль як за збереженням цінностей, так і за здійсненням процесів управління. [2]

Економічна сутність господарської операції полягає в тому, що вона викликає подвійні та рівновеликі зміни засобів та джерел їх формування. Двоїстий характер господарської операції зумовлює необхідність відображення її на рахунках методом подвійного запису.

Сутність його полягає в тому, що кожна господарська операція в одній і тій самій сумі записується в дебеті одного рахунка та в кредиті іншого. В результаті такі записи дають змогу забезпечити дотримання важливої особливості балансу — рівності активу і пасиву. [3]

Економічне значення подвійного запису полягає в тому, що він допомагає забезпечити контроль за збереженням майна господарства. Кожна господарська операція за допомогою подвійного запису відображається в дебеті одного та кредиті іншого рахунка. В результаті сума дебетових оборотів дорівнює сумі кредитових. В забезпеченні такої рівності і полягає контрольне значення подвійного запису. Відсутність такої рівності свідчить про наявність помилок в облікових записах. У теорії та практиці бухгалтерського обліку зв'язок між рахунками, що впливає з подвійного запису, прийнято називати кореспонденцією рахунків, а рахунки — кореспондуючими. [4]

Залежно від кількості кореспондуючих рахунків розрізняють прості і складні бухгалтерські проводки. Простою називають таку бухгалтерську проводку, за якої один рахунок дебетується, а другий кредитується на одну й ту саму суму, тобто коли кореспондують між собою тільки два рахунки. Складною називають таку бухгалтерську проводку, за якої один рахунок дебетується, а кілька кредитується на загальну суму, або навпаки - один кредитується, а кілька дебетується на загальну суму. Кожну складну бухгалтерську проводку можна розкласти на декілька простих. Проте застосування у практиці обліку

складних проводок дозволяє зменшити кількість записів та зробити їх більш наочними.

Для забезпечення єдиних підходів до відображення операцій розробляються інструкції і типові кореспонденції рахунків, які наводяться в спеціальних довідниках та в коментарях до плану рахунків. [5]

Крім подвійного запису, в бухгалтерському обліку використовується і хронологічний запис. В результаті контроль правильності облікових записів за певний обліковий період здійснюється двома способами. [6]

По суті, весь світ, хоча й з різним акцентом, заговорив на єдиній мові дебету і кредиту. Це було поширення подвійної бухгалтерії вшир, але розповсюдження її углиб було складнішим. Тобто подвійний запис – це тільки етап на шляху розвитку облікової ідеї. Розглядаючи пройдений нею за п'ять століть шлях, слід відзначити, що подвійний запис в кожній завойованій нею країні, в кожній галузі господарства і в кожному підприємстві асимілювався, пристосовуючись до місцевих умов. І хоча існує єдина парадигма подвійної бухгалтерії, немає однакової подвійної бухгалтерії. Кожний народ в кожній країні, запозичуючи італійський винахід, вносив щось своє, перебудовував і удосконалював, пристосовував до розуміння і традицій свого суспільства, свого менталітету. Таким чином, бухгалтерський облік визначається середовищем, в якому він функціонує. [7]

Список використаних джерел:

1. Копилов В. Концептуальні засади методичного забезпечення бухгалтерського обліку суб'єктів господарської діяльності в Україні / В. Копилов, Л. Ловінська // Економіка України. – 2004. – № 7. – С. 4–9.
2. Теоретичні основи бухгалтерського обліку: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.
3. Г.В. Мисака В.М. Шарманська - Бухгалтерський облік. Навчальний посібник для студентів вищих закладів
4. Ждан В.І., Хаустова Є.Б., Колос І.В., Бондаренко О.С. Т 32 Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 384 с.
5. Г.В. Мисака В.М. Шарманська - Бухгалтерський облік. Навчальний посібник для студентів вищих закладів
6. Ждан В.І., Хаустова Є.Б., Колос І.В., Бондаренко О.С. Т 32 Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 384 с.
7. Теоретичні основи бухгалтерського обліку: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 336 с.

1. Pendlishak. Economic aspect of subsequent record in accounting accounting system.

Summary

Investigated the essence of the economic aspect of double entry in the accounting system, revealed the importance of accounting postings, accounting information.

***Key words:** accounting, double entry, accounting entries, accounts, business operations.*

*Науковий керівник: Дубініна М.В., д-р екон. наук,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*